

ปรากฏการณ์การแต่งงานต่างวัฒนธรรมในสังคมไทย:

ผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน

The Cross Culture Marriage Phenomenon

in Thai Society: Families and

Communities Impacts

ศรียุทธ เวลล์ส*

บทคัดย่อ

ประเทศไทยได้ติดตอสัมพันธ์กับชาวต่างชาติมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 การเข้ามาของชาวต่างชาติในยุคสมัยนั้น มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างไปจากสมัยนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าเป็นปัจจัยหลัก บางกลุ่มมีหน้าที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนา หรือเดินทางมาสำรวจประเทศใหม่ ๆ ในทวีปเอเชีย นอกจากนี้ชนชั้นนำชาวสยาม บางกลุ่มได้เดินทางไปศึกษาในต่างประเทศ เพื่อศึกษาหาความรู้จากประเทศที่เจริญกว่า ในช่วงนั้นเองที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่างวัฒนธรรมหรือการแต่งงานต่างวัฒนธรรมกันขึ้น ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานกับชาวต่างชาติ และก่อให้เกิดการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อจัดระเบียบหรือกำหนดธรรมเนียมปฏิบัติของการแต่งงานต่างวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนขึ้น

บทความนี้นำเสนอปรากฏการณ์การแต่งงานต่างวัฒนธรรม กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมไทยปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในโลกที่มีการสื่อสารไร้พรมแดน และความก้าวหน้าของวิทยาการเครือข่ายสังคม (Social Network) ปรากฏการณ์การแต่งงานต่างวัฒนธรรมอาจส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบต่อชุมชนหรือสังคม ผลกระทบในเชิงบวก เช่น

* อาจารย์ ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
นิสิตปริญญาเอกสาขาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา;

1. การผสมผสานของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้กลายเป็นวัฒนธรรมที่ผสมผสานแบบของคู่สมรสทั้งสองฝ่าย 2. การบูรณาการทางวัฒนธรรม ทำให้กลุ่มคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข อีกทั้งยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุตรลูกครึ่งที่เป็นผลผลิตจากการแต่งงานต่างวัฒนธรรมอีกด้วย 3. เกิดความคล่องตัวทางเศรษฐกิจทั้งภายในครอบครัวและชุมชน ในส่วนของผลกระทบในเชิงลบนั้น เช่น 1. ค่านิยมผิด ๆ เรื่องการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ ที่กลายเป็นแบบอย่าง (แฟชั่น) ที่เลียนแบบกัน เพราะความเชื่อที่ว่า แต่งงานกับชาวต่างชาติ แล้วจะมีฐานะร่ำรวย 2. การขาดการเรียนรู้และการปรับตัวของคู่สมรสที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรม ทำให้ชีวิตการแต่งงานไม่ราบรื่น 3. การสนับสนุนให้เกิดขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ เนื่องจากผู้หญิงจำนวนไม่น้อยถูกหลอกไปต่างประเทศเพื่อขายบริการทางเพศ

คำหลัก : การแต่งงาน, การแต่งงานต่างวัฒนธรรม

Abstract

The International Relations between Siam and foreign countries has been developed since the 16th century. The objectives of the relations was differed from the present, the aims were for trading, religion dissemination and the new world exploration. Furthermore, some of Siam elites had studied in the European countries, at that time a cross culture marriage occurred. The marriage caused a new concept and also obviously developed a legislation of the cross culture marriage in Siam.

The article addresses the cross culture marriage phenomenon nowadays becomes a common situation in Thailand and the cross culture marriage trend will be higher due to the progress of the digital world era and the social network system. The impacts of the cross culture marriage would be in a positive way and a negative way. The positive impacts such as,

1. The acculturation of Thai and Western ways makes a perfect culture for a marriage life., 2. The cultural integration performs a happier living and it will be the right culture for the mixed offspring., 3. The economy flexibility in the family and community. For the negative impacts for example, 1. The fault value about being married to a westerner becomes a model for others because they believe that marrying with a westerner will make them rich., 2. The lack of learning and adaptation of the married couple makes a broken relationship., 3. The support of human trafficking, many women have been duped into making a sex trade business in a foreign country.

Keywords: Marriage, Cross Culture Marriage

ความนำ

ผู้คนในโลกได้มีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันมานาน สังเกตได้จากแบบแผนของการเผยแผ่ศาสนาที่มีลักษณะข้ามทวีปหรือประเทศมานานกว่า 2,000 ปีมาแล้วหรือการออกสำรวจโลกของมาโคโปโลและประเทศนักล่าอาณานิคมต่าง ๆ ตลอดจนการค้าระหว่างประเทศที่มีมาให้เห็นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 16 ที่ชาวโปรตุเกสได้เดินทางเข้ามาในเอเชียและประเทศสยาม เพื่อการหาดินแดนและหาซื้อเครื่องเทศในปี ค.ศ. 1511 (พ.ศ. 2054) (ปรีดี พิศภูมิวิถี, 2553, คำนำ) เหล่านี้เป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้เห็นถึงการสัมพันธ์กันของผู้คนที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม แต่ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาที่ผู้คนในโลกได้มีการปฏิสัมพันธ์กันมากและรวดเร็วขึ้น ไม่ว่าจะโดยทางตรงผ่านการเดินทางข้ามทวีปข้ามประเทศเพื่อพบปะทำกิจกรรมหรือประกอบธุรกิจ/ธุรกรรมต่าง ๆ หรือการท่องเที่ยว ด้วยเทคโนโลยีการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาก้าวหน้า หรือการพบปะและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่หลากหลายทางโลกไซเบอร์ หรือแม้แต่ธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ในโลกอินเทอร์เน็ต การปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในโลกที่มีมากขึ้นภายใต้ระยะเวลาที่สั้น

ลงเช่นนี้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายแง่หลายมุม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ค่านิยม และความเชื่อพื้นฐานของผู้คน ชีวิตทางสังคมของผู้คนก็มีการปรับเปลี่ยนไม่เว้นแม้กระทั่งเรื่องของการแต่งงานระหว่างคนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรมกัน (ร่วมเป็น โกลโคยกันนท, 2550, หน้า 8)

สังคมไทยในยุคโบราณได้มีชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายในอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาหลายชาติ ไม่เพียงแต่มีพ่อค้าจีน มุสลิม เท่านั้น หากแต่ยังมีชาวตะวันตกได้เดินทางเข้ามาค้าขายกับไทยอีกหลายชาติด้วย ได้แก่ โปรตุเกส (ปี พ.ศ. 2054) ฮอลันดา (ปี พ.ศ. 2140) อังกฤษ (ปี พ.ศ. 2155) ฝรั่งเศส (ปี พ.ศ. 2223) ครั้นถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างสยามกับตะวันตกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะระยะหลังจากที่สยามทำสนธิสัญญาเบาริงกับอังกฤษเป็นต้นมา ในปี พ.ศ. 2399 มีประกาศเกี่ยวกับชาวตะวันตกหลายฉบับ ได้แก่ ประกาศว่าด้วยเขตที่ฝรั่งจะเช่าหรือซื้อได้ ประกาศว่าด้วยการประพฤติดต่อฝรั่งเศส อังกฤษ และอเมริกันที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย ประกาศอนุญาตให้ชาวกรุงฯ รับจ้างฝรั่ง นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2452 มีการสำรวจสำมะโนครัว ปี ร.ศ. 128 ปรากฏมีชาวอังกฤษ 532 คน (ชาย 357 หญิง 175) ฝรั่งเศส 144 คน (ชาย 99 หญิง 45) อเมริกัน 47 คน (ชาย 28 หญิง 19) เยอรมัน 162 คน (ชาย 122 หญิง 40) โปรตุเกส 150 คน (ชาย 86 หญิง 64) อิตาลี 52 คน (ชาย 33 หญิง 19) เป็นต้น คนเหล่านี้เข้ามาประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ และมาเผยแพร่ศาสนา (ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2549, หน้า 80)

ธรรมเนียมปฏิบัติของการแต่งงานต่างวัฒนธรรมของชาวสยามกับชาวตะวันตก

การแต่งงานต่างวัฒนธรรมระหว่างชาวสยามกับชาวตะวันตกในสมัยอยุธยา มีเอกสารของชาวฮอลันดาได้บันทึกไว้ว่า มีสตรีชาวพื้นเมืองกับพ่อค้าฮอลันดามีปัญหาเรื่องบุตรว่าควรอยู่ในสยามต่อไป หรือจะยินยอมให้บิดานำตัวเด็กออกไปเพื่อได้รับการเลี้ยงดูแบบชาวคริสต์ ในยุคสมัยอยุธยา ก่อนรัชกาลพระเจ้าปราสาททองนั้น ได้มีการจัดระเบียบใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานต่างวัฒนธรรมเกิดขึ้นแล้ว (พัชรินทร์ ดาภาพันธ์, ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ และเยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ, 2550, หน้า 14-15) ดังนี้

1. รัฐได้เข้ามาจัดการควบคุมร่างกายและเพศ (หญิง) ของราษฎร โดยถือว่าเป็นความมั่นคงของประเทศและศาสนา มีกฎหมายห้ามมิให้หญิงไทยกับหญิงมอญแต่งงานต่างวัฒนธรรม ด้วยเกรงว่า คนที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ ต่างศาสนา จะเอาใจไปเพื่อแม่แก่ชาติอื่น และจะต้องเข้ารับนับถือศาสนาอื่น ดังนั้นกฎหมายในสมัยนั้นจึงถือว่า ชาวสยามที่แต่งงานต่างวัฒนธรรมนั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ

2. รัฐสยามได้จำแนกแยกชาติพันธุ์ของคนในสังคม และยังเกิดการควบคุมเชื้อชาติของคนในประเทศอีกด้วย

3. การเริ่มต้นการจัดระเบียบของการแต่งงานต่างวัฒนธรรมในสังคมสยามเน้นไปที่การห้ามแต่งงานกับคนต่างชาติชาวตะวันตก แต่ไม่ได้ระบุว่าห้ามแต่งงานกับชาวจีน

ในสมัยรัตนโกสินทร์ การติดต่อสัมพันธ์กับชาวตะวันตกเพิ่มมากขึ้น และการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยโดยเฉพาะในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในยุคนั้นเกิดการว่าจ้างชาวต่างประเทศเข้ามารับราชการในสยาม และการสนับสนุนให้พระราชโอรส พระบรมวงศานุวงศ์ บุตรหลาน ข้าราชการ และผู้มีความรู้ความสามารถไปศึกษาต่อในประเทศตะวันตก ซึ่งได้ก่อให้เกิดการแต่งงานต่างวัฒนธรรมระหว่างชาวสยามกับชาวตะวันตกเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เป็นปรากฏการณ์ที่นำไปสู่การจัดระเบียบใหม่ในสยาม

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พบว่ามี การแต่งงานเกิดขึ้นทั้งในต่างประเทศและภายในประเทศ การแต่งงานที่เกิดขึ้นในต่างประเทศครั้งแรกเกิดขึ้นในหมู่ชนชั้นนำที่ได้ไปศึกษาต่อ ที่รู้จักกันทั่วไปคือ การเสกสมรสของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ กับหม่อมศรีริน (ชาวรัสเซีย) และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร ทรงสมรสกับหม่อมเอลิซาเบท ชาร์นแบร์เกอร์ สตรีชาวเยอรมัน ต่อมาการแต่งงานต่างวัฒนธรรมของชาวสยามจะพบมากขึ้นโดยเฉพาะในช่วงรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา ดังปรากฏในเอกสารที่นักเรียนเหล่านั้นส่งมายังรัฐบาลไทยเพื่อขออนุญาตแต่งงาน เช่น นายเรียม ทรรทวานนท์ นักเรียนกระทรวงธรรมการขออนุญาตแต่งงานกับหญิงฝรั่งเศส (พ.ศ. 2461) นายบุญเหลือ ตีรณ นักเรียนผู้ช่วยทูตกรุงโคเปนเฮเกน แต่งงานกับหญิงเยอรมัน (พ.ศ. 2463) นายวงศ์ โชติกเสถียร

ผู้ช่วยทูตชั้น 2 สถานทูตสยามกรุงลอนดอน กับ Jane Pages (พ.ศ. 2465) และ นายวรวิจิ บรรหาร นักเรียนกระทรวงพาณิชย์ แต่งงานกับหญิงอเมริกันก่อนได้รับ อนุญาต (พ.ศ. 2467) เป็นต้น (ดรรารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2549, หน้า 81) อย่างไรก็ตาม การแต่งงานต่างวัฒนธรรมในกลุ่มชนชั้นนำนี้ พบว่า แม้ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ. 2475 กลุ่มชนชนนำที่ต้องการแต่งงานกับ ชาวต่างชาติ ยังคงขอพระบรมราชานุญาตเช่นเดิม

ส่วนการแต่งงานต่างวัฒนธรรมในกลุ่มสามัญชนนั้น พบว่า ในสมัยพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เกิดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน ต่างวัฒนธรรมขึ้น ซึ่งขณะนั้นสังคมไทยยังอยู่ในระบบไพร่-ทาส ในปี พ.ศ. 2428 เกิดกรณีปัญหา และมีการถกเถียงกันที่นครเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2428 ในเรื่อง “คนที่เป็นภรรยาในบังคับอังกฤษหรือไม่เป็น อย่างไร” ฝ่ายรัฐบาลไทยโดยเจ้าพระยา ภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี เสนาบดีว่าการต่างประเทศ ได้ทำหนังสือลงวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 1885 (พ.ศ. 2428) ให้แก่กงสุลอังกฤษทราบดีว่า “หญิงที่เป็นภรรยา คนในบังคับต่างประเทศที่ควรนับว่าเป็นภรรยากันได้ตามกฎหมาย และเป็นคนใน บังคับตามเพศของสามีได้นั้น จำเป็นต้องเป็นผู้ได้ทำตามข้อความนี้ (ดรรารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2549, หน้า 82) คือ

1. สามีภริยาคู่นั้นได้ขอต่อบิดามารดาญาติผู้ปกครองที่ควรจะต้องขอ อนุญาตแล้วก่อน
 2. สามีภริยาคู่นั้นได้ทำงานมงคล แต่งงานกันตามประเพณี แลเพศ (ประเทศ) ของสามีของภริยาคู่นั้น
 3. สามีภริยาคู่นั้นจดบาญชีชื่อ (ทะเบียนสมรส) ลงไว้ต่อพนักงานของบ้าน เมือง แลในที่ว่าการกงสุลของประเทศที่เป็นเพศสามี ตามที่จะได้ตั้งอยู่ในเมืองนั้นด้วย
- จะเห็นได้ว่า ข้อความข้างต้นดูเหมือนจะเป็นข้อปฏิบัติหรือกฎหมายใหม่ใน สังคมสยาม เพราะการแต่งงานของชาวสยามด้วยกันนั้น มีการสมรสอยู่แค่สองแบบ คือ การสมรสแบบมีพิธีการและการสมรสโดยการอยู่กินร่วมกัน โดยไม่ต้องมี เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองบันทึกเป็นหลักฐานแต่อย่างใด การพิสูจน์การสมรสทำได้ โดยใช้พยานบอกเล่าเท่านั้น

สังคมสยามได้เริ่มมีปรากฏการณ์ของการแต่งงานกับชาวต่างชาติ และได้ พยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติ เกิดเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกี่ยวกับเรื่องการทำ

ประโยชน์กับผู้หญิงที่แต่งงานต่างวัฒนธรรมกันมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเกิดปรากฏการณ์ใหม่ทางวัฒนธรรมการแต่งงานในสังคมสยามในยุคสมัยนั้น คือ วัฒนธรรมของการทำ “เอกสาร” หรือ “หลักฐาน” การแต่งงาน หรือที่เรียกกันในปัจจุบันว่า การจดทะเบียนสมรสนั่นเอง ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางกฎหมายที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวธรรมในวิถีและแบบแผนของการแต่งงานมาจนถึงปัจจุบัน

ปรากฏการณ์การแต่งงานต่างวัฒนธรรมของผู้หญิงไทยกับชายชาวตะวันตกในสังคมปัจจุบัน

ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน ความสัมพันธ์ต่างวัฒนธรรมในด้านการแต่งงาน กลายเป็นเรื่องปกติ เห็นได้จากทุกวันนี้ที่มีชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย และแต่งงานกับคนไทยจำนวนมาก จึงทำให้เป็นภาพชินตาที่ผู้หญิงไทยเดินเคียงคู่กับชาวต่างชาติตามสถานที่ต่าง ๆ หรือแม้แต่ในรายการโทรทัศน์ หรือในภาพยนตร์ที่มีเด็กหรือเยาวชนลูกครึ่งเป็นนักแสดงในเรื่องนั้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมไทยปัจจุบัน แม้ว่าการสมรสต่างวัฒนธรรมของผู้หญิงไทยจะเพิ่มมากขึ้น แต่เป็นเรื่องยากที่จะประมาณการตัวเลข หรือทางสถิติที่แน่นอนได้ ข้อมูลจากกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ รายงานว่า คนไทย (ทั้งชายและหญิง) ที่มีคู่สมรสเป็นชาวต่างชาติมีมากกว่า 630,000 คู่ ทั้งที่อยู่ในประเทศและย้ายไปอยู่ต่างประเทศ โดยสถิติคู่สมรสเป็นชายเยอรมันมีจำนวนสูงสุดคือ มากถึง 50,000 คู่ รองลงมาเป็นชาวฝรั่งเศส และชาวอเมริกัน มีจำนวน 30,000 คู่เท่ากัน (อรพรรณ จันทร์วงศ์ไพศาล, 2554, หน้า 21)

จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จ.อุดรธานี พบว่า ตั้งแต่ปี 2545 ถึงเดือนพฤษภาคม 2551 มีหญิงไทยแต่งงานกับชาวต่างชาติ รวม 4,208 คน ในขณะที่ข้อมูลของสำนักงานทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ที่เคยบันทึกไว้ในช่วงเริ่มต้นของค่านิยมสามีฝรั่งเมื่อปี พ.ศ. 2548 ว่า มีหญิงไทยจดทะเบียนสมรสกับชาวต่างชาติ เกือบสองหมื่นคน และคาดว่าน่าจะมีจำนวนที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสมากกว่าหลายเท่า (กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2551)

หากย้อนกลับมามองความพยายามทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์แต่งงานต่างวัฒนธรรมระหว่างผู้หญิงไทยกับชาวต่างชาติในสังคมไทยในช่วงเวลาไม่กี่ปีที่

ผ่านมา การแต่งงานของคู่สมรสในปัจจุบันทำได้สะดวกมากขึ้น ไม่จะเป็นเรื่องพิธีการแต่งงานหรือการจดทะเบียนสมรส เพียงแค่คู่สมรสต้องเตรียมเอกสารสำคัญ ได้แก่ ใบรับรองความโสดของฝ่ายชาย ซึ่งสามารถขอได้ที่สถานทูตของประเทศที่ชายคนนั้นถือสัญชาติอยู่ และใบรับรองความโสดที่แปลเป็นภาษาไทยโดยหน่วยงานแปลที่ได้รับการรับรอง ส่วนการจดทะเบียนสมรสที่สถานทูตของประเทศฝ่ายชายในไทย ถือว่าเป็นการจดทะเบียนสมรสในต่างประเทศ ไม่มีผลกับสถานภาพของคู่สมรสในประเทศไทย แต่ผู้หญิงได้รับสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ที่ตนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศฝ่ายชาย ดังนั้นหากผู้หญิงต้องการได้รับสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศไทย ก็ต้องจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายไทยด้วย (กรมการกงสุล, 2555)

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าสังคมไทยได้ให้ความสำคัญเรื่องการแต่งงานต่างวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก สะท้อนได้จากงานสร้างสรรค์ในรูปแบบงานวิชาการไม่ว่าจะเป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์แล้ว ยังมีงานสร้างสรรค์ในรูปแบบภาพยนตร์ บทเพลง นวนิยาย เรื่องสั้น รวมทั้งสื่อจัดหาคู่แบบออนไลน์อีกจำนวนมาก ซึ่งล้วนเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น

ดุษฎีนิพนธ์ของ ศิริวิรัตน์ แอดสกุล (2549) ที่ศึกษาเรื่องการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า วิถีชีวิตของผู้หญิงที่แต่งงานต่างวัฒนธรรม ได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น อีกทั้งภาครัฐได้มองเห็นประเด็นทางวัฒนธรรมของชาติ คือ รายได้ที่ถูกนำเข้ามาในสังคมไทยอย่างมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน มุมมองของคณะกรรมการเผ่าระวังวัฒนธรรม กลับมองว่าการแต่งงานต่างวัฒนธรรมนั้น เป็นพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดการสูญเสียอัตลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม และเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิด ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนที่คิดจะเอาเป็นเยี่ยงอย่างกับการแต่งงานกับชาวต่างชาติ

งานวิจัยของบัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ (2551) เรื่อง การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในอีสาน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาตินั้น เป็นเรื่องที่ชุมชนให้การยอมรับและมีได้กีดกัน หรือมีทัศนคติในทางลบ แต่ชุมชนไม่ค่อยพอใจกับการประพฤติตัวในบางเรื่อง เช่น การแต่งกาย หรือการเล่นการพนัน

รายการโทรทัศน์ หลุมดำ ตอน “เมียฝรั่ง.... จากห้องฟุ้งฟูบาร์ เส้นทาง หลุดพ้นของซินเดอเรลล่าบ้านนา” (2548) จากเรื่องจริงของหมู่บ้านเล็ก ๆ ในเขตพื้นที่ภาคอีสาน ที่ค่านิยมการมีสามีฝรั่งได้แพร่ขยายและหยั่งรากลึกลงในชุมชน ดังกล่าว ด้วยระยะเวลาเพียง 4-5 ปีก่อน จากหญิงคนแรกของหมู่บ้านที่มีสามีฝรั่ง ถึงวันนี้มีผู้หญิงในหมู่บ้านมีสามีฝรั่งแล้วกว่า 30 คน รายการนี้นำเสนอเรื่องจริงของ หญิงสาวที่มีค่านิยมเรื่องการมีสามีฝรั่ง และยังได้สะท้อนกับทัศนคติของคนในหมู่บ้าน ที่จะสะท้อนให้สังคมได้เห็นเหตุผลลึกลับที่ทำให้หญิงจำนวนหนึ่งของหมู่บ้าน มุ่งมั่น ใฝ่ฝันการมีสามีฝรั่ง ขึ้นตอนวิธีการได้สามีฝรั่ง รูปแบบความสัมพันธ์ของหญิงไทยกับ ชาวต่างชาติ และผลกระทบที่เกิดจากการแต่งงานกับชาวต่างชาติ

หนังสือรวมเรื่องสั้น สิบอีสาน (2551) เรื่อง “ไปซื้อน้ำปลาและหาผัวฝรั่งที่ แมคโคร เขียนโดยวีระ สุดสังข์และมาตามเชียว, นางฟ้าของแฟรงค์ เขียนโดย ทศนาวดี เรื่องสั้นดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของผู้หญิงอีสานที่นิยมแต่งงานกับฝรั่ง เพราะ คิดว่าฝรั่งเป็นเหมือนนิมิตหมายแบบใหม่ที่เข้ามาช่วยให้คนอีสานมีชีวิตที่ดีขึ้น และ เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ ในสังคม

ภาพยนตร์เรื่อง “อีนางเฮีย เขยฝรั่ง” (2554) เรื่องราวของผู้คนในหมู่บ้าน แห่งหนึ่งในจังหวัดอีสาน ที่ผู้หญิงส่วนใหญ่มีค่านิยมเรื่อง “สามีฝรั่ง” ที่ทำให้วัฒนธรรม ของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไป คำถามที่ทิ้งท้ายไว้ในภาพยนตร์เรื่องนี้คือ บรรดาผู้ชาย ชาวอีสานจะอย่างไรหากไม่มีผู้หญิงคนใดจะแต่งงานกับพวกเขา

วรรณกรรมเรื่อง “จากยายอีสานถึงหลานฝรั่ง” (2555) เป็นหนังสือสารคดี สำหรับเยาวชน ที่ได้รับรางวัลชมเชยแฉ่วนแก้ว ประจำปี 2555 เขียนโดย สิริวฑู วงศ์โกษย์ ที่นำเสนอเรื่องเล่าของยายคำแพงที่เขียนจดหมายถึงหลานสาวลูกครึ่งที่ อาศัยอยู่ในต่างประเทศ เนื้อหาของจดหมายว่าด้วยเรื่องแนวคิด ค่านิยม ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม และประเพณีของชาวอีสาน

นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์เองก็ได้มีการเขียนคอลัมน์ที่เกี่ยวกับ “เมียฝรั่ง” อย่าง สม่าเสมอ ในนิตยสารคู่สร้างคู่สม มีคอลัมน์ประจำชื่อ “ผัวฝรั่ง” เพื่อเป็นช่องทางให้ ภรรยาของชาวต่างชาติ ได้เขียนเรื่องราวของตัวเองมาเพื่อแลกเปลี่ยนกับผู้อ่าน คนอื่น ๆ ในหนังสือพิมพ์คมชัดลึก มีคอลัมน์ “เขยฝรั่ง สะใภ้อินเตอร์” เพื่อเล่าเรื่อง ราวชีวิตการพบรักและการดำเนินชีวิตคู่รักสาวไทยกับสามีชาวต่างชาติ

สำหรับสื่อจัดหาคู่แบบออนไลน์นั้น พบว่า อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้หญิงไทยมีทัศนคติเรื่องความรักเกิดขึ้นใหม่ เป็นรูปแบบรักออนไลน์ โดยที่เว็บไซต์ที่ผู้หญิงไทยนิยมเข้าไปใช้ คือ เว็บไซต์หาคู่รักชาวต่างชาติที่เป็นประเภท "รักจริงหวังแต่ง" เป้าหมายกลุ่มผู้หญิงอายุระหว่าง 25-45 ปี เว็บไซต์หาคู่ที่จัดทำและให้บริการโดยคนไทยนั้น ได้รับความนิยมสูงสุดจากชาวต่างชาติ โดยเฉพาะผู้ชายชาวอเมริกันและชายชาวยุโรปที่นิยมหาผู้หญิงไทยเพื่อมาเป็นคู่ชีวิต ผู้ชายเหล่านั้นลงภาพของตัวเอง กรอกรประวัติแนะนำตัว (ศิริรัตน์ แอดสกุล, 2549, หน้า 44-45) ส่วนใหญ่เว็บไซต์จัดหาคู่ทั้งหลาย ชื่อเว็บจะบ่งบอกชัดเจนในความหมายและเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น www.thaifriendly.com, www.sweetsingles.com, www.thaidarling.com, www.mythaicupid.com, www.aperfectwife.com, www.thailovelinks.com, www.meetfarang.com ฯลฯ

ช่องทางการเข้าสู่การแต่งงานต่างวัฒนธรรมของผู้หญิงไทย

ช่องทางของการแต่งงานของหญิงไทยกับชาวตะวันตก มีดังต่อไปนี้

1. การพบรักด้วยการนำพาของโชคชะตา เป็นการพบเจอกันโดยบังเอิญ ไม่มีเจตนาที่จะหาคนรักเพื่อจะมาแต่งงานด้วย ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเจอสามีในที่ทำงาน จากการติดต่อธุรกิจ ฯลฯ
2. การแสวงหาตามสถานที่ท่องเที่ยว ผู้หญิงบางคนพบสามีในระหว่างที่ทำงานเป็นสาวเสิร์ฟ หรือผู้ให้บริการทางเพศตามสถานเริงรมย์ที่กรุงเทพฯ พัทยา ภูเก็ต สมุย เชียงใหม่ ฯลฯ (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2555, หน้า 167)
3. การติดต่อผ่านเอเยนตีที่ส่งผู้หญิงไปทำงานบริการทางเพศในต่างประเทศ ผู้หญิงไทยบางส่วนใช้หนทางการแต่งงานกับชาวต่างชาติ โดยเฉพาะในแถบยุโรป เป็นทางผ่านเพื่อไปค้าบริการทางเพศในต่างประเทศ พอไปอยู่สักพักก็ชักชวนญาติพี่น้องตามไปอยู่ด้วย
4. การติดต่อแนะนำผ่านทางเครือข่ายญาติพี่น้อง เพื่อนหรือคนที่รู้จักที่ได้แต่งงานกับชาวต่างชาติมาก่อน นอกจากนี้เพื่อน ๆ หรือญาติของสามีที่เป็นชาวต่างชาติเกิดความสนใจผู้หญิงไทยและวัฒนธรรมหมู่บ้านอีสาน พวกเขาจะติดตามกลุ่มภรรยาและสามีมาเที่ยวประเทศไทย และหลายคนได้พบรักกับหญิงไทยในหมู่บ้าน (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2555, หน้า 167)

จากช่องทางทางการเข้าสู่การแต่งงานต่างวัฒนธรรมดังกล่าว สังเกตได้ว่า ไม่พบการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้หญิงที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ อุปสรรคสำคัญสำหรับการใช้ช่องทางนี้คือ การขาดความรู้และทักษะทั้งในการใช้ภาษาและการใช้คอมพิวเตอร์ และการจ้างคนช่วยแปลมีราคาแพงและหายาก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับของศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ (2549, หน้า 13) ที่สัมภาษณ์ผู้หญิงอีสานที่แต่งงานกับชาวต่างชาติเกี่ยวกับวิธีการรู้จักและติดต่อสื่อสารกับสามี

ผลกระทบของการแต่งงานต่างวัฒนธรรม

ผลกระทบต่อครอบครัว

1. การมีสามีเป็นชาวต่างชาติของผู้หญิงไทยในชนบท จากเดิมที่สภาพความเป็นอยู่ที่เป็นแบบเรียบง่าย กลายเป็นคนที่มีวัฒนธรรมฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ใช้ชีวิตหรูหรา สุขสบาย มีนิสัยไม่ชอบช่วยตัวเอง รอพึ่งแต่เงินตราจากสามีเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดนิสัยรักความสบายและสุ่ยสุร่าย

2. ปัญหาหลักของผู้หญิงไทยที่อาศัยในต่างประเทศกับสามีชาวต่างชาติ ได้แก่ ไม่รู้ภาษาของสามี การปรับตัวยาก และปัญหาครอบครัว เช่น สามีดื่มเหล้า และทำร้ายร่างกายภรรยา หญิงไทยส่วนใหญ่จะไม่กล้าฟ้องตำรวจ และปล่อยให้ เป็นไปตามยถากรรม อีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญก็คือ ปัญหาลูกติด หญิงไทยหลายคน เคยมีลูกมาก่อน และพาลูกไปอยู่ด้วยในต่างประเทศ แต่สามีใหม่ไม่ยอมรับ หรือมีว่า แต่ทำงานหนักจนไม่มีเวลาให้ลูก ทำให้ลูกกลายเป็นเด็กมีปัญหาในเวลาต่อมา

3. ความอ่อนแอทางความคิดและขาดเป็นเอกลักษณ์ทางการใช้ภาษากับบุตรลูกครึ่ง ดังจะเห็นได้จากพ่อแม่มีการใช้ภาษาอังกฤษปนภาษาไทยในการสื่อสารกับบุตร ทำให้เด็กสับสนในการใช้ภาษา และไม่มีความปลอดภัยหรือเชี่ยวชาญในภาษาใดภาษาหนึ่ง ในส่วนของภาษาอังกฤษ บุตรจะใช้ภาษาพื้น ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันเท่านั้น ไม่มีโอกาสที่จะได้ใช้คำหรือสนทนาในเรื่องที่เป็นนามธรรมแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะระดับการศึกษาของพ่อแม่ และสถานการณ์ในชีวิตประจำวันในชุมชนไม่มีบริบทพอที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านภาษาหรือปรัชญาแนวคิด ทั้งไทยและอังกฤษแต่อย่างใด (ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ, วรณภา นินาสะวัต และ ขนิษฐา นันทบุตร, 2549)

ผลกระทบต่อวัฒนธรรมชุมชน

1. ค่านิยมเรื่องการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ กลายเป็นแบบอย่าง (แฟชั่น) ที่เลียนแบบกันจนกลายเป็นวัฒนธรรม ปฏิบัติสืบทอดด้วยเข้าใจว่าชาวต่างชาติเป็นคนร่ำรวย ดังนั้น การมีสามีต่างชาติจะทำให้ฐานะครอบครัวดีขึ้น มีบ้านเรือนใหญ่โต สามารถชำระหนี้สินให้หมดไปได้ อีกทั้งยังช่วยให้สภาพเศรษฐกิจในครอบครัวได้ดีขึ้น ปრაกฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ค่านิยมเรื่อง “บริโภคนิยม” จากค่านิยมดังกล่าวอาจเกิดแนวโน้มในอนาคตที่จะกระตุ้นให้ผู้หญิงไทยเกิดค่านิยมการแต่งงานกับชาวต่างชาติมากขึ้น ทำให้เกิดภาวะ “ใช้เศรษฐกิจนำสังคม” ซึ่งคนในสังคมจะต้องการเงินมากขึ้น วัฒนธรรมของการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และการออมเพื่อเก็บเพื่อสร้างฐานะครอบครัวจะเลือนหายไปที่สุดในที่สุด

2. ผลกระทบไปถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ต้องการแต่งงานกับชาวต่างชาติ เพราะเห็นว่าคนใกล้ชิด หรือคนในชุมชนแต่งงานกับชาวต่างชาติแล้ว มีฐานะที่ดีขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในรายการโทรทัศน์หลุมดำ ตอน เมียฝรั่ง จากห้องฟุ้งฟูบาร์ เส้นทางหลุดพ้นของซินเดอเรลล่าบ้านนา” พิธีกรในรายการได้ถามเด็กผู้หญิงหลายคนในหมู่บ้านว่า “โตขึ้นหนูอยากเป็นอะไร” และได้รับคำตอบจากเด็กเหล่านั้นว่า “หนูอยากทำงานในบาร์ จะได้เจอกับฝรั่ง ได้แต่งงาน และจะนั่งเครื่องบินไปเมืองนอก” เรื่องดังกล่าวทำให้เกิดค่านิยมการแต่งงานกับชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลต่อวัฒนธรรมของการเป็น “กุลสตรีไทย” ของเด็กและเยาวชนไทยอีกด้วย

ผลกระทบต่อการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ

1. การรักษาพยาบาล ชาวต่างประเทศในแถบยุโรปมีหมู่เลือดพิเศษ ที่เรียกว่า อาร์เอซลบ (Rh-Negative) ที่แตกต่างจากกลุ่มคนไทย โอกาสที่โรงพยาบาลในประเทศไทยจะหาเลือดสำรองมาให้ชาวต่างชาติที่ประสบอุบัติเหตุหรือใช้ในการผ่าตัดนั้น หาได้ยากมาก จากการสำรวจของคุณยบริการโลหิต สภากาชาดไทย พบว่า มีคนไทยที่ขึ้นทะเบียนกลุ่มเลือดอาร์เอซลบเพียง 5,000 คน หรือแค่ร้อยละ 2 เท่านั้น ส่วนความต้องการใช้หมู่เลือดพิเศษนี้มีอยู่ทุกวัน โดยเฉพาะการผ่าตัดหัวใจที่ต้องรับบริจาคจากคนจำนวน 10 คน สำหรับผู้ป่วยเพียงคนเดียว ขณะนี้มีโรงพยาบาลหนองบัวขง จังหวัดอุดรธานี ที่ให้ความสนใจและได้จัดทำธนาคารเลือดอาร์เอซลบ

(เสาวลักษณ์ คงภักพูน และกวิษฐา ใจซื่อ, 2554, หน้า 9) ในประเทศไทย มีชุมชนที่มีชาวต่างชาติอาศัยอยู่หลายแห่ง สถานพยาบาลในชุมชนนั้น ๆ ควรเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าวเพื่อรองรับผู้ป่วยที่เป็นชาวต่างชาติและบุตรที่เป็นลูกครึ่ง

2. เกิดขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ เนื่องจากผู้หญิงจำนวนไม่น้อยถูกหลอกไปต่างประเทศเพื่อไปขายบริการ หรือถูกขโมยไปให้ทำงานบ้าน ตลอดจนจนเป็นทาสทางเพศและมีการสัมผัสเสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว (ร่วมเย็น โกศัยยกานนท์, 2550, หน้า 11) จากประเด็นดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมหามาตรการป้องกัน พร้อมให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้หญิงไทย เพื่อให้ผู้หญิงเหล่านั้นได้ตระหนักว่าช่องทางการแต่งงานกับชาวต่างชาติอาจเป็นหนทางเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ก็เป็นได้

3. ระบบการศึกษาเพื่อรองรับการเรียนรู้ของบุตรลูกครึ่งที่เป็นผลผลิตจากการแต่งงานต่างวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนด้วยภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้และการปรับตัวทางวัฒนธรรมทั้งของบิดามารดา และการเรียนรู้ศาสตร์อื่น ๆ ที่จำเป็นในระบบการศึกษาทั่วไป

4. การวางยุทธศาสตร์ในเรื่องการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน เพื่อไม่ให้เกิดความเสื่อมของวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมไทย รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งงานต่างวัฒนธรรม เช่น การปรับตัว การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความแตกต่างทางวัฒนธรรม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อสร้างทักษะของการครองชีวิตการแต่งงานที่ราบรื่น

5. การให้ความรู้แก่ชาวต่างชาติในเรื่องการเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้เขาสามารถดำรงอยู่ในประเทศไทยได้อย่างสงบสุข

6. การใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาของชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในชุมชนชาวต่างชาติเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนวัยเกษียณอายุ ที่มีการศึกษา มีหน้าที่การงานดี ได้ผ่านประสบการณ์ชีวิตมาแล้วมากมาย ซึ่งจัดได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่มี "ความมั่งคั่งทางปัญญา" หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาครัฐควรจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชาวต่างชาติกับคนในชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น

7. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมจะนำไปสู่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระดับชุมชนและท้องถิ่น อาจจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นแล้วหรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

บทสรุป

ประเทศไทยได้ติดต่อสัมพันธ์กับชาวต่างชาติมาตั้งแต่อดีต การเข้ามาของชาวต่างชาติในยุคสมัยนั้นมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างไปจากสมัยนี้ บางกลุ่มมีเหตุผลทางการค้าเป็นปัจจัยหลัก บางกลุ่มมีหน้าที่เข้ามาเผยแผ่ศาสนา หรือเดินทางมาสำรวจประเทศใหม่ ๆ ในทวีปเอเชีย นอกจากนี้ ชนชั้นนำชาวสยามได้เดินทางไปศึกษาในต่างประเทศเพื่อศึกษาหาความรู้จากประเทศที่เจริญกว่า ในช่วงนั้นเองที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่างวัฒนธรรม หรือการแต่งงานต่างวัฒนธรรมกันขึ้น ทำให้สยามต้องกระตือรือร้นกับความคิดสมัยใหม่ และก่อให้เกิดการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพื่อจัดระเบียบหรือกำหนดธรรมเนียมปฏิบัติของการแต่งงานต่างวัฒนธรรมขึ้นมา จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานในสังคมสยาม คือ วัฒนธรรมของการทำ “เอกสาร” หรือ “หลักฐาน” การแต่งงานที่เรียกว่า การจดทะเบียนสมรส ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์ทางกฎหมาย ที่สามารถนำไปใช้เป็นวัฒนธรรมในวิถีและแบบแผนของการแต่งงานมาจนถึงปัจจุบัน

ปรากฏการณ์การแต่งงานต่างวัฒนธรรมกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมไทยปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นในโลกที่มีการสื่อสารไร้พรมแดนและการวิวัฒนาการของยุคเครือข่ายสังคม (Social Network) ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบต่อสังคมหรือชุมชน ผลกระทบในเชิงบวก เช่น 1. การผสมผสานของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้กลายเป็นความสมบูรณ์แบบของคู่สมรสทั้งสองฝ่าย 2. การบูรณาการทางวัฒนธรรมทำให้กลุ่มคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข อีกทั้งยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับบุตรลูกครึ่งที่เป็นผลผลิตจากการแต่งงานต่างวัฒนธรรมอีกด้วย 3. เกิดความคล่องตัวทางเศรษฐกิจทั้งภายในครอบครัวและชุมชน ในส่วนของ

ผลกระทบในเชิงลบนั้น เช่น 1. ค่านิยมผิด ๆ เรื่องการมีสามีเป็นชาวต่างชาติ ที่กลายเป็นแบบอย่าง (แฟชั่น) ที่เลียนแบบกัน เพราะความเชื่อที่ว่า แต่งงานกับชาวต่างชาติแล้วจะมีฐานะร่ำรวย 2. การขาดการเรียนรู้และการปรับตัวของผู้สมรสที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรม ทำให้ชีวิตการแต่งงานไม่ราบรื่น 3. การสนับสนุนให้เกิดขบวนการค้ามนุษย์ข้ามชาติ เนื่องจากผู้หญิงจำนวนไม่น้อยถูกหลอกไปต่างประเทศเพื่อไปขายบริการทางเพศ

จากองค์ความรู้ของการแต่งงานต่างวัฒนธรรม ได้นำไปเผยแพร่ให้คนในสังคมได้ทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ ได้รับรู้ความรู้อย่างถูกต้อง และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในสังคม ผลกระทบในเชิงลบที่เกิดมาจากการแต่งงานต่างวัฒนธรรมอาจจะลดน้อยลง อีกทั้งองค์ภาครัฐสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมการกงสุล. (2555). *สัญชาติและนิติกรณ์*. วันที่ค้นข้อมูล 13 เมษายน 2555, จาก <http://www.consular.go.th/main/th/fag/1364>
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). *พม. เปิดเกมรุก ปัญหาค้ามนุษย์ ภาคอีสาน จัดเวทีสัญจร ถกทางออก "เซย์ฟร้ง ทางสวรรค์ หรืออนรก" ที่อุดรธานี*. วันที่ค้นข้อมูล 2 มกราคม 2556, จาก http://www.msociety.go.th/news_detail.php?newsid=2328
- ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2549). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมไทยกับ "ฝรั่ง" ในประวัติศาสตร์สังคมสยาม. *ศิลปวัฒนธรรม*, 27(5), 78-92.
- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2555). เมียฝรั่ง: ภาษาและการสื่อสาร. *มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 29(1), 165-185.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง และคณะ. (2551). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในภาคอีสาน. *มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 25(1), 1-32.
- ปรีดี พิศุกมิวिति. (2553). *กระดานทองสองแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พัชรินทร์ ดาภานันท์, ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ และเยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ. (2550). *การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม : ศึกษาสถานภาพองค์ความรู้*. ขอนแก่น: ศูนย์วิจัยพหุลักษณะสังคมลุ่มน้ำโขง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมียฝรั่ง...จากห้องทุ่งสุบาร์ เส้นทางหลุดพ้นของซินเดอเรลล่าบ้านนา [ซีดีรอม]. (2548). กรุงเทพฯ: ทีวีบูรพา.
- ร่วมเย็น โกไศยกานนท์. (2550). *โลกาภิวัตน์และปรากฏการณ์ธุรกิจเมียสังทางอินเทอร์เน็ท : ภาพสะท้อนของความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์หญิงชาย*. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แดงกาด์, โรแบร์ต. (2548). *สถานะหญิงในสยาม (ไพโรจน์ กัมพูศิริ, ผู้แปล)*. ใน *ร.แดงกาด์ กับไทยศึกษา รวมบทความแปล และบทความศึกษาผลงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2549). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทไทย
จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยา,
โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2555). ความรู้เบื้องต้นทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภวัฒน์ นวสุ. (2549). ผลกระทบแต่งงานข้ามชาติต่อสถาบัน "ครอบครัว".
วารสารสำนักการบริหารการวิจัย, 1(4), 13-15.
- ศุภวัฒน์ นวสุ, วรณภา นิวาสะวัต และชนิษฐา นันทบุตร. (2549).
ผลกระทบของการแต่งงานข้ามชาติที่มีต่อสถาบันครอบครัวไทยในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาปอีสาน: รวมเรื่องสั้นของนักเขียนแห่งอีสาน. (2551). กรุงเทพฯ: สโมสรนักเขียน
ภาคอีสาน.
- สิริวัฏ วงศ์โกษย์. (2555). จากยายอีสานถึงหลานฝรั่ง. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- เสาวลักษณ์ คงภักพูน และกวินทรา ใจซื่อ. (2554, 27 ตุลาคม). ธนาคารเลือด
อาร์เอสเนกาที่ช่วยชีวิต-ลดความเสี่ยงให้เขยฝรั่ง. *คมชัดลึก*, หน้า 9.
- อรพรรณ จันทร์วงศ์ไพศาล. (2554, 13 เมษายน). พลิกตำราสอนฝรั่ง เขียนอก-
เมียฝรั่ง รู้ทันรักต่างแดน. *มติชน*, หน้า 21.
- อินางเฮีย เขยฝรั่ง [ซีดีรอม]. (2554). กรุงเทพฯ: สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล.